

UT03

Historien om husmannsvesenet må tas vare på

Forslagsstiller Nordre Land SV**Innstilling** Oversendes fylkestyret**Votering** ☐ For ☐ Mot ☐ Avholdende

74 Historien om husmannsvesenet er en viktig del av Norges kulturhistorie som har fått alt for
75 liten plass i historiebøkene. Dette er historien til vanlige folk og sliterne i det norske
76 samfunnet fra 1600-tallet og fram til slutten av 1800-tallet. Innlandet SV ser det som en
77 prioritert oppgave å ta vare på, formidle og bygge kunnskap om denne delen av norsk
78 kulturarv.

79 Husmenn og husmannskvinner utgjorde i lange perioder en stor del av befolkningen, særlig i
80 innlandsområdene. De levde under sterke avhengighetsforhold, ofte uten eiendomsrett og
81 politisk makt, men var samtidig helt avgjørende for matproduksjon, ressursutnyttelse og
82 oppbyggingen av lokalsamfunn over hele landet.

83 Husmannsvesenet er helt sentralt for å forstå klasseforskjeller, eiendomsforhold, makt og
84 arbeidsliv i norsk historie. Det gir også viktige perspektiver på fattigdom, sosial ulikhet,
85 migrasjon og kvinners arbeid – temaer som fortsatt er høyst relevante i dag.

86 Innlandet SV mener det er svært positivt at Land Museumslag har mottatt midler fra
87 Innlandet fylkeskommune til et forprosjekt for etablering av et nasjonalt senter for
88 husmannsvesenet.

89 Plasseringen av et nasjonalt senter på Lands Museum er både faglig og politisk godt
90 begrunnet. Land sitter på særegent kildemateriale knyttet til husmannsvesenet, blant annet
91 husmannsundersøkelsen i Torpa, som er innskrevet i Norges dokumentarv.

92 Innlandet SV mener det er avgjørende at et nasjonalt senter for husmannsvesenet
93 lokaliseres til Innlandet. Det var her flest husmenn levde og arbeidet, og det er her de
94 sosiale og materielle sporene etter husmannsvesenet er tette. En plassering ved Lands
95 museum i Innlandet gir historisk legitimitet, styrker distriktene og bidrar til å motvirke
96 sentralisering av nasjonale kulturinstitusjoner – i tråd med SVs mål om levende
97 lokalsamfunn og sterke offentlige kulturinstitusjoner i hele landet.

98 Et nasjonalt senter for husmannsvesenet er en viktig offentlig oppgave for å:

- 99 • dokumentere og sikre kunnskap om en samfunnsgruppe som historisk har hatt lite
- 100 synlighet i historiefortellingen
- 101 • legge til rette for forskning på klasse, eiendom, arbeid og ulikhet i norsk historie
- 102 • utvikle tilgjengelig og inkluderende formidling til skoler, museer og allmennheten
- 103 • styrke forståelsen av sammenhenger mellom historisk og dagens sosiale ulikhet

104 **Innlandet SV vil jobbe for at prosjektet og historien**

- 105 • får politisk støtte og langsiktig offentlig finansiering for å kunne realiseres.
- 106 • at Lands museum gis nasjonalt ansvar for kulturformidlingen og
- 107 kunnskapsbyggingen om husmannsvesenet blir en del av fellesskapets infrastruktur,
- 108 ikke som marked.